

2020-09-22

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr SOCN 2020/96

Socialnämnden

Motion – Inför rättighet för barn att träffa myndighetsperson utan vårdnadshavare

Motion den 2 mars 2020 av Andreas Falk m.fl. (S)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det enligt gällande lagstiftning redan finns möjlighet för barn att träffa en myndighetsperson i samband med utredning utan vårdnadshavares samtycke eller närvaro. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera att förslagen i motionen redan är möjliga enligt gällande lagstiftning.

Motionärerna vill stärka barns möjligheter till delaktighet vid socialtjänstens insatser genom att införa en rättighetsgaranti, som innebär att alla barn ska ha rätt att träffa en myndighetsperson utan vårdnadshavare. Motionen tar särskilt upp de barn som är utsatta för våld och förtryck i sitt hem. Det finns redan en möjlighet för myndighetsperson eller socialsekreterare att träffa barn utan att deras vårdnadshavare samtycker eller är närvarande, vilket regleras i socialtjänstlagen (SoL). Regleringen gör det möjligt för en myndighetsperson att prata med till exempel ett våldsutsatt barn där vårdnadshavaren är förövaren och myndighetspersonen i ett inledande skede behöver göra en skyddsbedömning för barnet.

Det går även att belägga uppgifter med sekretess gentemot vårdnadshavaren enligt offentlighet och sekretesslagen (OSL), vilket möjliggör för en socialsekreterare att inte behöva informera vårdnadshavaren vad man pratat med barnet om utan detta kan man då vänta med till dess att skyddsbedömning gjorts. Ansvarig myndighetsperson gör i varje enskilt ärende en individuell bedömning om detta ska göras.

Förslagen i motionen

Förslaget i motionen är att Nacka kommun ska införa inför en rättighetsgaranti för barn att träffa myndighetsperson eller socialsekreterare utan vårdnadshavare. På så sätt vill motionärerna stärka barns möjligheter till delaktighet vid socialtjänstens insatser.

Enhetens utredning och bedömning

Nuvarande reglering av barns rätt att tala med en myndighetsperson

Frågan om myndighetsperson eller socialsekreterare ska kunna tala med barn faller inom vårdnadshavarens bestämmanderätt enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken, FB. Om barnet har två vårdnadshavare ska båda godkänna att socialsekreteraren talar med barnet enligt 6 kap. 13 § FB. Vårdnadshavarnas bestämmanderätt över barnet ska dock minska i takt med barnets ålder och mognad enligt 6 kap. 11 § FB.

Om barnet uppnått den ålder och mognad som krävs för att de själva får avgöra om de vill prata med socialsekreterare eller inte behöver vårdnadshavarnas samtycke till samtal inte inhämtas. Barnet kan då ta initiativ till att ha samtal med socialtjänsten mot vårdnadshavarnas vilja, enligt 6 kap. 11 § FB samt vad som framgår av lagens förarbeten.¹ Dock finns det redan en möjlighet för myndighetsperson att träffa barn utan att deras vårdnadshavare får kännedom om detta. Detta framgår bland annat av 11 kap. 10 § tredje stycket SoL samt 12 kap. 3 § OSL.

11 kap. 10 § socialtjänstlagen, SoL:

När en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information. Ett barn ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Om barnet inte framför sina åsikter, ska hans eller hennes inställning så långt det är möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad.

Ett barn som har fyllt 15 år har rätt att föra sin egen talan i mål och ärenden enligt denna lag. Ett barn som är yngre får höras i domstol, om barnet inte kan antas ta skada av det.

Vid en sådan utredning som avses i 2 § om behov av ingripande till ett barns skydd eller stöd får barnet höras utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande. Detsamma gäller vid en utredning på socialnämndens initiativ om överflyttning av vårdnaden enligt 6 kap. 7 eller 8 § föräldrabalken.

12 kap. 3 § offentlig- och sekretesslagen, OSL:

Sekretess till skydd för en enskild gäller, om den enskilde är underårig, även i förhållande till dennes vårdnadshavare. Sekretessen gäller dock inte i förhållande till vårdnadshavaren i den utsträckning denne enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter, såvida inte

- 1. det kan antas att den underåriga lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren, eller*
- 2. det annars anges i denna lag.*

---

¹ proposition 2009/10:192 s. 18.

Sekretessbestämmelsen i 12 kap. 3 § OSL ger alltså myndighetspersoner, såsom en socialsekreterare, möjlighet att under ett kritiskt skede skydda barnet genom att inte informera vårdnadshavare om den kontakt och/eller vad man pratat om med till exempel ett våldsutsatt barn där vårdnadshavaren är förövaren. Det är alltså möjligt att belägga uppgifter med sekretess gentemot vårdnadshavaren. Ansvarig myndighetsperson gör en individuell bedömning huruvida det är nödvändigt eller inte och har att beakta att barnet antas lida *betydande men* vid ett röjande av uppgifterna till vårdnadshavarna. Vad just *betydande men* innebär är till exempel att barnet antas utsättas för psykiskt eller fysiskt våld eller annan form av negativ behandling som kan komma att skada barnet i en allvarligare omfattning.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagets ekonomiska konsekvenser har inte utretts eftersom det redan finns möjlighet för barn att tala med en myndighetsperson utan vårdnadshavares samtycke eller närvaro.

Konsekvenser för barn

Förslaget innebär inga konsekvenser för barn eftersom rätten att tala med myndighetsperson utan vårdnadshavares samtycke eller närvaro redan finns.

Handlingar i ärendet

Bilaga. Motion Inför rättighet för barn att träffa myndighetsperson utan vårdnadshavare, den 2 mars 2020 av Andreas Falk m.fl. (S).

Caroline Andréasson
Enhetschef
Barn- och familjeenheten

Pernilla Majlöv
Kvalitetsutvecklare
Barn- och familjeenheten